

Ὁ πρῶτος μῆνας,
ὁ δεύτερος μῆνας,
ὁ τρίτος μῆνας,
λουλούδια κερασιᾶς·
κάτω ἀπὸ
τὴν κερασιᾶ
φτειάνω ἐγὼ
μιὰ φορεσιὰ
—κι ὥπα
δέκα!

Σαλίγκαρε,
μάχη μπρὸς ἀπ' τὰ λουτρά,
βγάλ' τὰ κέρατά σου,
βγάλ' τὶς λόγχες σου.

ΥΔΡΙΑ

Τὸ κάλεσμα τῆς βροχῆς

A

᾽Ω Μάνα τῆς Βροχῆς, κάνε νὰ βρέξει πάνω
μας!

Λούσε τὸ ρούχο τοῦ βοσκοῦ μας.

᾽Ω Μάνα τῆς Βροχῆς, κάνε νὰ βρέξει πάνω
μας!

Μ' ἄγρια βροχὴ ἀνακούφισε τὴ δίψα μας.

᾽Ω Μάνα τῆς Βροχῆς, κάνε νὰ βρέξει πάνω
μας!

Μέτρα τὸ μερδικό μας μὲ τὸ μέτρο τοῦ Ἄλ-
λάχ.

᾽Ω Μάνα τῆς Βροχῆς, κάνε νὰ βρέξει πάνω
μας!

Κάνε ἕνα χεῖμαρρος πραγματικὸς νὰ μᾶς βα-
ρέσει.

B

᾽Ω Μάνα τῆς βροχῆς, κάνε νὰ βρέξει πάνω
μας!

Μᾶς βασανίζει ἀκόμη ἡ δυστυχία σου.

᾽Ω Μάνα τῆς Βροχῆς, κάνε νὰ βρέξει πάνω
μας!

Δὲν παύουν σύννεφα νὰ μᾶς τυφλώνουν σκόνης.

᾽Ω Μάνα τῆς Βροχῆς, κάνε νὰ βρέξει πάνω
μας!

Γρήγορα πρὸς ἐμᾶς τὸ φάντασμα ἔρχεται τῆς
πεινᾶς.

᾽Ω Μάνα τῆς Βροχῆς, ὦ πειναλέα!

Τὸ μέγα κρῦσ πού παγώνει μᾶς κατὰστρεψε.

Γ

Αὐτῆς πού θὰ μᾶς δώσει ὀλόγιμο ἕνα κόσκινο,
ὦ, νὰ τῆς κάνει ὁ Ἄλλάχ τὸ γιό της καθαλάρη.
Αὐτῆς πού θὰ μᾶς δώσει ὀλόγιμο κρυσάρι,
ὦ, νὰ τῆς δώσει ὁ Ἄλλάχ στὸ γιό γυναίκα.
Αὐτῆς πού θὰ μᾶς δώσει μιὰ χουφτιὰ γεμάτη,
ὦ, νὰ τῆς σκάσει ὁ Ἄλλάχ τὸν τάφο τοῦ ἐ-
χθροῦ της.

Βροχὴ, βροχὴ, σταμάτα,
κάτω ἀπὸ τὸ κακὶ
μπρὸς ἀπ' τὸ κακὶ
κλαίει τὸ φασιανάκι.

Σπίτι του, τὸ σπίτι του!
Δαίμονας μπροστὰ στὸ σπίτι του
δράκοντας πίσω σου!

Ἄκου τὰ σπουργίτια:

Τσιρ τσιρ — φλάπ!

Μὴ θυμώνεις,
πού σ' ἀγγίζουν!

Κι ἂν θυμώνεις,
τότε τί ἥρθες;

Η ΠΡΩΤΗ ΠΟΙΗΣΗ

Αὐτῆς πού θὰ μᾶς δώσει μιὰ μικρὴ χουφτιὰ,
ὦ, νὰ πυκνώσουν τὰ ματόκλαδά της γρήγορα.

Δ

Καθίστε με σὲ νέα ἀδύναμη καμήλα
καὶ διώξτε ὅποιον ζητᾷ νὰ με κρατήσει.

Στερέψανε τὰ δάκρυα τῶν ματιῶν μου.

Γιὰ κείνον χάνονται πού μὲ τραβήσανε μακριὰ
του.

E

Καθίστε με σὲ ξανθοκόκκινη φοράδα,
θρέψτε με μὲ χουρμά.

᾽Ω, ἄς μακρύνει τὴ ζωὴ τους ὁ Ἄλλάχ,
γιατί αὐτοὶ μ' ἔχουν λευτερωμένη.

ΣΤ

᾽Ω λύκε, πού ἀντιμάχεσαι τὸ φλογερὸ ἄνεμο
τοῦ νότου!

Μακριὰ κινήγησε τὸν παγερὸ βοριά.

Σίγουρα ἔχεις ἰδεῖ τὴν Ἄλτζα καὶ τὸν Ἀμπὸ
Ζέτζντ,

πού κατοικοῦνε πάντα στὰ ψηλὰ τὰ σπίτια.

Βεδαίνου Ρουάλα

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Ἀπὸ μιὰ πολὺπλοκη ἱεροτελεστία, γιὰ τὴ
βροχὴ. Οἱ γυναῖκες φέρουν ἐν πομπῇ τὴν
«Οὐμ ἄλ - ρέτζ» (Μητέρα τῆς Βροχῆς), ἕνα
μπαστούνι, πού στὴν κορφή του βρίσκεται ἕνα
γυναικεῖο ρούχο. Αὐτὴ πού βαστάει αὐτὸ τὸ
ὁμοίωμα, περνάει ἀπὸ σκηνὴ σὲ σκηνὴ τρα-
γουδώντας τὸ Α. Τὴν ἀκολουθοῦν μιὰ ὁμάδα
κοπέλλες, πού τραγουδοῦν τὰ Β καὶ Γ καθὼς
μαζεύουν τὶς προσφορὲς σταριοῦ κι ἄλλων τρο-
φῶν. Τὸ Δ τὸ τραγουδαίει ἡ παρθένα πού βα-
σταίει τὸ ὁμοίωμα, θρηνώντας τὴν καμήλα

πού πεθαίνει ἀπὸ τῆ δίψα. Τὸ Ε εἶναι τραγουδί, λυτρώσεως, πού ἴσως δείχνει πὼς ἔφτασε ἡ βροχή. Τὸ Στ ἀπευθύνεται στὸ λύκο, πού δὲν τὸν σταματᾷ κανένας ἄνεμος κι ἔχει δεῖ τις παλιές κατοικίες (ἐπαυλίες) τοῦ Ἀμπού Ζετζντ καὶ τῆς ἀγαπημένης του Ἀλτά. πού εἶναι ἥρωες λαϊκῶν ἀφηγήσεων τῶν Βεδουίνων.

Ἀς θυμηθοῦμε τὰ τραγούδια τῆς δικῆς μας Περπερούνας καὶ τ' ἀνάλογα παλιά καὶ νέα (δες καὶ ΥΔΡΙΑ 1, σ. 3-5), τὰ τραγούδια τοῦ Ζαφείρη ἢ Λειδινού καὶ τὰ σχετικά (ΥΔΡΙΑ 3, γενικά), τὸ Ἰνδιάνικο τῆς ΥΔΡΙΑΣ 4 καί, εὐρύνοντας τὸν κύκλο, ἄς γυρίσουμε σὲ θέματα τοῦ δημοτικοῦ τραγουδιοῦ, πού πιὰ φωτίζονται.

ΥΔΡΙΑ

ΜΝΗΜΗ ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗ

Ὁ ταῦρος τοῦ Θεοδόση, ὁ μονόκερως, ὁ φιλήρμος καὶ μελαγχολικός, καταβάς πρὸ μικροῦ διὰ τὴν κάμη τὸν συνήθη περίπατόν του κάτω εἰς τὸ βαθύ ρεῦμα, τὸ κατερχόμενον δι' ἐλιγμών καὶ βράχων καὶ καταρρακτῶν εἰς τὸν Μακρὺν Γιαλόν, ἐξέβαλε ἕνα θηρνώδη μυκηθμόν, εἶτα ἔμεινε ἐξηπλωμένος, ἀπαθής, ἀκίνητος, δεχόμενος ἐπὶ τῶν νώτων ὅλον τὸν κρῦν λουτήρα τῆς καταιγίδος. Ἐὰν ἔβλεπέ τι, ἔβλεπε τὰς ἀσπρομαύρας καλικάτζούνας, μεγάλα θαλάσσια ὄρεα, τὰ ὁποῖα ἐπὶ τῶν ἀνεχόντων μέσῳ τοῦ κύματος σκοπέλων, εἰς ἀπάστασιν ὀργυγίων τιγαν ἀπὸ τῆς ξηρᾶς, πολλοὶ ἐξέλαβον μακρόθεν ὡς γυναικας ἀνασκουμπωμένας καὶ ἀσπρομαυροβολουσας, αἵτινες ἡσυχολοῦντο ἐν βγάλῳ πεταλίδας κύπτουσαι ἐπὶ τῶν βράχων. Ἄλλ' ἦτο ἀδιάφορος καὶ πρὸς τὸ θέαμα τοῦτο, ὡς καὶ πρὸς ὅλα τὰ λοιπὰ.

Ὁ ταῦρος τοῦ Θεοδόση, ὁ φιλήρμος, μετ' ὅν ἐν κέρατον (εἶχε χάσει τὸ ἄλλο πρὸ ἐτῶν, ὅταν ἦτο νέος ἀκόμη, εἰς μάχην μετ' ἄλλον ταῦρον) ἐξηκολούθει νὰ βλέπῃ τὰς καλικάτζούνας, αἵτινες εἶχον κατέλθει πρὸ ὀλίγου, τίς οἶδε εἰς ποῖαν ἀνήλιον σπηλιάν, ἀπὸ τὰ ὕψη τῶν φεβερῶν ὀλιπλήκτων βράχων καὶ ἔκαμναν ὡς νὰ ἐδοῦτοῦσαν τὰ ράμφη ἐπιτολῆς τοῦ κύματος καὶ ἐτίναζαν τὰ περὰ, διὰ νὰ στεγνώσουν, καὶ πάλιν ἔκαμναν ὡς διὰ νὰ βουτήξουν. Τέλος ἐδοῦτήξαν ὅλοι ἐν σώματι καὶ ἀνελθοῦσαι εἰς τὸ κύμα ἤρχισαν νὰ πλέωσι κανονικῶς, ὡς μικρὸς στολίσκος τελείως ὀργανισμένος, ἡγουμένης μίας, εἶτα δευτέρων ἐρχομένων δύο καὶ ἀκολουθουσῶν τῶν λοιπῶν, δέκα ἢ δώδεκα, δύο μόνον οὐραγῶν ἐπομένων. Ὁ ταῦρος ἀφήκε μακρὸν μυκηθμόν, ἐσηκώθη καὶ αὐτός, ἐτίναξε τὰ μέλη καὶ στραφεῖς ἤρχισε ν' ἀνέρχεται τὸ ρεῦμα ἐπιστρέφων εἰς τὴν στάνην τοῦ Θεοδόση, ὡς ἔκαμε καθημερινῶς, ὅταν δὲν εἶχεν ἐργασίαν.

ΥΔΡΙΑ

ΠΑΛΙΟΙ ΠΟΙΗΤΕΣ

ΤΕΤΛΑΠΑΝ ΚΟΥΕΤΖΑΝΙΤΖΙΝ

Ὁ Τετλαπάν Κουετζανιτζίν (τοπικὸς κυβερνήτης τῆς ἐποχῆς τῶν Κορτές) εἶναι ἀπὸ τοὺς ἐλάχιστους γνωστοὺς Ἀζτέκοι ποιητὲς μέσα σ' ἕνα πλῆθος ἄλλους ἀγνωστούς, πού μὰς ἄφησαν μιὰ ποίηση ἀξιολογώτατη, ἐκπληκτικὰ «μοντέρνα» κάποτε.

Ἡ ΥΔΡΙΑ ἔχει σκοπὸ νὰ παρουσιάσῃ ἕνα μεγάλο μέρος ἀπὸ αὐτὴν τὴν ποίηση — ὅπως καὶ τὴν ποίηση τῶν Ἰνδιάνων γενικά — καὶ μαζί, τὸ Πόπολ - Βού, τὸ σπουδαῖο διδάλι τῶν Μάγιας.

Πολλὲς λέξεις τοῦ ποιήματος εἶναι συμβολικὲς ἢ παραβολικὲς: Κρασί· ὁ μεθυστικὸς ἄερας τῆς μάχης — συντριμμένα λιθάρια· τὰ σφαγμένα στὸ πεδίο τῆς μάχης παλικάρια — δροσιά· τὸ αἷμα τῶν ἐχθρῶν — λουλούδια· οἱ διασκορμημένες ἀσπίδες. Οἱ Ἀζτέκοι ἔκαναν τὸν «Λουλουδάτο πόλεμο», ἐθιμικὸ ἀγῶνα κατὰ τῶν γειτονικῶν φυλῶν, γιὰ νὰ πιάσουν αἰχμαλώτους, πού τοὺς ἐσφαζαν στὶς πολυάριθμες αἱματηρὲς ἱεροτελεστίες τους.

ΤΡΑΓΟΥΔΙ

Γιατί σὰς θλίβει, φίλοι μου, γιατί σὰς δίνει πόνο, πού ἀπὸ κρασί μεθύσατε;

Τὴ νάρκη σας ἀφήστε, σηκώθειτε, φίλοι μου, κι ἐλάτε δώθε, τραγουδεῖστε· κι ἄς ζητήσουμε σὲ κάποιον ἀνθισμένο τόπο σπῖτια· τὸ μεθύσι σας ξεχάστε το.

Εἶναι παλιά ἐντολή: Πίνε ἀφθονο τὸ δυνατό ἄσπρο κρασί στὴ δύσκολη στιγμή, σὰν μπαίνεις στὸ πεδὶ τῆς μάχης, σὰν προχωρᾷς κατὰ τὸν τόπο τῶν σπασμένων λιθαριῶν, σὰν τὰ πολύτιμα πετράδια σκίζονται, σμαράγδια, περσυζέδες, παλικάρια καὶ παιδιὰ.

Γι αὐτό, φίλοι μου κι ἀδερφοί, νὰ πίνετε ἀφθονο τὸ ἄσπρο κρασί πού τρέχει.

Μαζὶ ἄς πιούμε στὰ λουλούδια, ἄς χτίσουμε τὰ σπῖτια μας μες στὰ λουλούδια, ἐκεῖ πού εὐδαιστωτοὶ ἀνθοὶ σκορποῦν τὴ μυρουδιά τους ὅπως τὰ νερά τῆς ἡ πηγῇ, ἐκεῖ πού ἡ ἀνάστα τῶν δροσολουσμένων λουλουδιῶν γλυκαίνει τὸν ἄερα· ἐκεῖ θὰ κάνουν ἐνδοξα τὰ σπῖτια μας ἡ δύναμη κι ἡ εὐγένεια, ἐκεῖ θ' ἀνθίσουν τὰ λουλούδια τοῦ πολέμου πάνω σὲ μιὰ καρποφόρα γῆ.

Ἔ, φίλοι μου, μ' ἀκούτε;

Πάμε, πάμε, ἄς κεράσουμε τὸ ἄσπρο κρασί, τὸ δυνατό κρασί τῆς μάχης· τὸ κρασί πού εἶναι γλυκὸ σὰν τὴ δροσιά τῶν τριαντάφυλλων ἄς πιούμε, τίς ψυχές μας ἄς μεθύσει, ἄς θυσιάσουν οἱ ψυχὲς στὴν ἡδονή του κι ἄς πλουτήσουν σὰν σὲ πλούσια τόπο, κάποια καρποφόρα γῆ.

Γιατί σὰς δυσκολεύει;

Μαζὶ μου ἐλάτε, ἀκούστε τὸ τραγούδι μου.